

עיון ראשון

נחיתה קשה: ליקויי למידה בזירת התעסוקה

עמלה עינת

תל אביב: קן אדום, הקיבוץ המאוחד והוצאת יסוד. 2010. 176 עמודים

זה ספרה החמישי של ד"ר עמלה עינת, חוקרת ומומחית חשובה בתחום לקויות הלמידה, בסדרה המטפלת בהיבטים מגוונים של התסמונת. הפעם מתמקדים המחקר והספר שנכתב בעקבותיו בתהליך ההשתלבות בעבודה של אנשים לקויי למידה. הספר משמיע את קולם של אקדמאים לקויי למידה הנתקלים בקשיים ובאפליה בניסיונם להשתלב בשוק העבודה. מובאים גם דברי המעסיקים, רובם חסרי ידע בנושא, ולעתים קרובות שוללים את האפשרות להעסיק אנשים אלה. בפרקים האחרונים של הספר מציעה החוקרת גישות לשילוב מוצלח של אנשים עם לקויות למידה בכל מסגרת עבודה שמתאימה לכישוריהם.

תראו אותי!

עמיה ליבליך

ירושלים ותל אביב: הוצאת שוקן. 2010. 359 עמודים

פרופ' עמיה ליבליך, שאותה אין צורך להציג לקוראים, הצטרפה כחברה לקבוצת תיאטרון קהילתי ביפו, והשתתפה בה שנים מספר. הספר מספר על החוויה המיוחדת הזאת ברמות שונות. המחברת מציגה את חברי הקבוצה ואת שתי הבמאיות שלה – מייסדת התיאטרון והבמאית הנוכחית. לראיונות העומק עם משתתפי הקבוצה ולסיפור תהליך ההכנה להצגה חשובה של הקבוצה מוסיפה ליבליך גם את החוויות והרגשות שלה עצמה, וכך בתוך הסיפור הקבוצתי והקהילתי שזור גם סיפורה האישי של כותבת הספר. החיבור הזה בין החוויה האישית של חוקרת לבין מחקרה מעניק לספר איכות של מסע – המסע לקראת הצגת הבכורה החשובה, המסע להקמת התיאטרון המסוים הזה והדאגה להמשכיותו, המסעות האישיים של כל אחד מהמשתתפים במסגרת, ויש גם חיפוש חבוי משהו של

המחברת עצמה. בדרך לשם היא מציירת, באמפתיה ובכבוד, כל אחד מהחברים כגיבור וכגיבורה ייחודיים של סיפורי חייהם.

חקר הטקסט והשיח: ראשומון של שיטות מחקר

עירית קופפרברג (עורכת)

באר שבע: אוניברסיטת בן גוריון בנגב. 2010. 199 עמודים

פרופ' עירית קופפרברג, העומדת בראש המרכז לחקר שפה, חברה ותקשורת במכללת לוינסקי, ערכה ספר שבו שבעה חוקרים מנתחים באמצעות שבע שיטות מחקר שונות טקסט אחד משותף, המופיע בנספח. בכל פרק מוצגות התיאוריה והמתודולוגיה של שיטת המחקר המסוימת, ואז מודגמת השיטה על הטקסט המשותף. בעקבות ניתוח הטקסט נערך דיון בשיטה המוצגת. עורכת הספר, שכתבה לו הקדמה אודות המחקר האיכותני, גווינו ורבודיו, תרמה לו גם פרק משלה המנתח את הטקסט בשיטתה. היא ייעדה את הספר לחוקרים ולסטודנטים לתארים מתקדמים, המחפשים אחר שיטת המחקר האיכותני המתאימה להם. להערכתה, בשל המבנה הספרותי המיוחד והמוצלח של הספר ובשל היותו בהיר ומפרש היטב חומרים מורכבים, יקראו אותו בעניין רב גם קוראים סקרנים ופחות תכליתיים.

Reshaping theory in contemporary social work: Toward a critical pluralism in clinical practice

William Borden (Ed.)

New York: Columbia University Press. 2010. 281 pages

ויליאם בורדן, מרצה באוניברסיטת שיקגו, ערך ספר שמטרתו להרחיב את יישומן של גישות תיאורטיות בתוך מקצוע העבודה הסוציאלית. הספר יצא בעקבות כנס על תפקיד התיאוריה בפרקטיקה העכשווית בעבודה סוציאלית. הוא מדגיש את הפלורליזם של מקצוע העבודה הסוציאלית, המכיל קשת רחבה של מסורות וגישות תיאורטיות לצד פרקטיקות מגוונות. הספר מלמד על חשיבות התיאוריה לפרקטיקה הפסיכוסוציאלית ועל מעמד היציב של עיקרי המקצוע: התמקדות באדם-סביבה; ערכים הומניסטיים של העצמי; כבוד לכוחות וליכולת לשינוי המצויים בכל אדם והדגשת ערכם; חשיבות

היחסים החברתיים בשמירה על בריאות ושלומות; מחויבות מתמשכת לצדק חברתי ולטובת הכלל.

Community practice skills: Local to global perspectives

Dorothy N. Gamble & Marie Weil

New York: Columbia University press. 2010. 482 pages

הפרופסוריות גמבל ו-ווייל הן מורות חשובות לעבודה קהילתית בארצות הברית. ספרן הוא הרחבה ועדכון לזמננו של שמונה מודלים של פעולה והתארגנות קהילתית שהן פיתחו לפני 15 שנה. בספר פרקים חשובים על ההיסטוריה של המקצוע וערכיו, על ארגון קהילות על בסיס גיאוגרפי ותפקודי, על פיתוח תוכניות ותכנון חברתי עם קהילות, על בניית קואליציות, על פעולה חברתית ופוליטית ועל תנועות חברתיות לשינוי חברתי מתקדם. על אף הדגש על מימוניות בשמו של הספר, ייחודו דווקא בהצגת התיאוריות החברתיות שעליהן מבוסס כל מודל.

Gender Equality: Transforming family divisions of labor

Janet C. Gornick & Marcia K. Meyers (Eds.)

The Real Utopias Project, Volume VI. London: Verso. 2009. 465 pages

הספר מתמקד בדיון של 19 חוקרים וחוקרות אירופים ואמריקנים במוסדות החברתיים התומכים בשוויון מגדרי בהורות ובתעסוקה, והוא יצא בעקבות כנס בנושא זה במסגרת פרויקט האוטופיות המציאותיות. המאמרים דנים בקונפליקט בין משפחה לעבודה ובמשמעותו לשוויון המגדרי ולחיי משפחה ורווחתם של ילדים. הספר מעלה שאלות על המדיניות המתאימה לחברה שבה יש יכולת השתכרות כפולה ויכולת כפולה לטפל במשפחה ובצורכי כל חברה, על השינויים המוסדיים הנדרשים בסוגיות כמו חופשה משפחתית בתשלום, רגולציה של שעות העבודה, טיפול וחינוך בילדים בגיל הרך.

The evolution of childhood

Melvin Konner

Cambridge, Mass.: The Belknap Press of Harvard University Press.

2010. 943 pages

קונר מספק בספר זה ממצאים הנוגעים לאבולוציה ולהתפתחות האנושית. הספר מחולק לארבעה חלקים: אבולוציה, בגרות, חברות ותרבות. המחבר מראה כיצד חוקי הביולוגיה ועובדותיה נמצאים בתשתית ההתפתחות הנורמלית של התנהגות אנושית. לטענתו, השערה זו נדונה לראשונה בשנת 1958 (בידי החוקר אנסטאסי) ונזנחה ממניעים אידיאולוגיים. אולם מאז שנות ה-90 של המאה ה-20 הפכה למוקד המחקר של מדענים מובילים בתחום התפתחות הילד. זהו ספר חשוב המוקדש לדיון בגורמים הסביבתיים – הידועים והלא ידועים – המשפיעים על היבטים מרכזיים בהתפתחות החברתית והרגשית של אנשים.

This could be the start of something big: How social movements for regional equity are reshaping metropolitan America

Manuel Pastor Jr., Chris Benner, & Martha Matsuoka

Ithaca: Cornell University Press. 2009. 255 pages

ספרם של שלושה מארגנים חברתיים מתחקה אחר התפתחותן של תנועות חברתיות בעלות ערכים פרוגרסיביים בקהילות ובמחוזות שונים בארצות הברית, ומצביע על ההשפעה שיש להתפתחות זו על האזור המטרופוליני הכללי שהיא מתרחשת בו. הם טוענים שאף שהימין התחזק באמריקה, הרי שינויים המתחוללים ברמה המקומית והמחוזית מתחילים להשפיע גם על הפוליטיקה הארצית. הם מגלים מודל שלפיו קהילות עניות מתארגנות לתנועה חברתית ברמה המחוזית וכך מצליחות להבטיח שוויון גדול יותר בחלוקת המשאבים. הספר מתמקד בעבודה הקהילתית ובהקמת תנועות חברתיות לשם פיתוח קהילתי-כלכלי. פרק מיוחד מוקדש למאמצייהן המשולבים והמתואמים של מספר תנועות חברתיות באזור לוס אנג'לס, ששינו את העיר לטענת המחברים. הספר נכתב לפני הבחירות לנשיאות שבהן זכה ברק אובמה, אך הוא מוזכר בספר כאדם שאם ייבחר לנשיא יוכל לגשר על פערי גזע ומעמד בשל הרקע שלו בעבודה קהילתית בשיקגו, הממוקדת בשוויון מחוזי.